

ЗБАРАЗЬКА ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА
МЕТОДИЧНО-БІБЛОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

Кращий працівник по роботі з молоддю

(З досвіду роботи кафедри юнацтва
відділу обслуговування користувачів
центральної бібліотеки)

м. Збараж
2007

**З досвіду роботи
кафедри юнацтва відділу обслуговування користувачів
центральної бібліотеки
Збаразької централізованої бібліотечної системи**

Кожен, хто завітає до древнього Збаража, зверне увагу на римо-католицький костел Святого Антонія, який вражає своєю величчю і красою в центрі міста, а саме по вулиці Незалежності. Історія цієї історико-культурної пам'ятки бере початок з 1627 року. Костел і монастир зазнавали величезної шкоди і руйнувань, на різних етапах своєї історії: сплюндрування турками, татарські напади, природні пожежі, перша світова війна, революційні сутички, комуністичний режим...

Нині костел Ордена отців Бернардинів знаходиться під захистом держави і входить до Державного Національного заповідника „Замки Тернопілля”.

На другому поверсі відродженого та відреставрованого колишнього монастиря розташувалась центральна бібліотека Збаразької централізованої бібліотечної системи.

Пройшовши світлим і дзвінким коридором ренесансно-барокового стилю, ви потрапите у відділ обслуговування користувачів, де розміщена і кафедра для читачів юнацького віку. Невелика затишна кімната, привітний бібліотекар Степанова Любов Іванівна, яка з 2005 року очолює цю кафедру. Молода, активна, комунікабельна, вона швидко знаходить спільну мову з будь-ким – учнем школи чи студентом академії, учнем СПТУ чи молодим робітником. Ці риси допомагають їй виявити читацькі запити та інтереси і якомога повніше їх задовільняти.

Кафедра юнацтва обслуговує 750 користувачів. Відвідування становить 9542, книговидача – 12700 примірників в рік.

Основними користувачами кафедри юнацтва є школярі 9-11 класів загальноосвітніх шкіл (їх у Збаражі є 4, в тому числі школа-інтернат). З навчальних закладів в місті діє середнє професійно-технічне училище.

Незважаючи на невелику кімнату, де знаходиться кафедра юнацтва, вона вражає різноманіттям поданої інформації. Це - і звертання-запрошення до користувачів (додаток № 1), вдало розміщені символи нашої держави, і красиві патріотичні цитати, молодіжні плакати, які пропагують здоровий спосіб життя, і звичайно ж, книжкові виставки. Книжкова виставка під назвою: „Молодь нового тисячоліття: проблеми, захоплення, інтереси” складається з роз-ділів:

„Держава. Молодь. Право”

„Молися, сину, за Україну, молися за її народ”

„Сім'я. Родина. Рід”

„На шляху до професії”

„Здорова молодь – здорова нація”.

Представлені також книжкові виставки:

„Подорож в світ мрій, пригод і фантастики”, „СНІД: людство під знаком біди”, „Поезії одвічна висота”, „Комп'ютерна абетка”.

На протязі березня – жовтня місяця кафедра юнацтва брала участь в обласному просвітницькому огляді-конкурсі з питань екології, тому велика увага приділялась заходам з цієї тематики. Для користувачів представлена і діє книжкова виставка: „Екологія: тривоги та надії”.

Робота з молоддю вимагає творчих підходів у проведенні масових заходів. Пріорітетними напрямками діяльності кафедри юнацтва були інформаційний, виховний, дозвіллевий, та на допомогу навчальному процесу.

Завдання та основні напрями діяльності кафедри юнацтва опиралися на Загальнодержавні „Програму під-тримки молоді на 2004-2008 роки”, „Програму розвитку функціонування

української мови на 2004-2010 роки”, „Програму розвитку культури на період до 2007 року”.

Станом на 15 жовтня поточного року кафедра юнацтва нараховує 557 користувачів. Число відвідувань становить 6746, книговидача – 9858. Динаміка статистичних показників за останніх 5 років додається. (додаток № 2).

Основою якісного обслуговування користувачів є якнайкраще їх інформаційне забезпечення. З цією метою кафедра юнацтва проводить індивідуальне та групове інформування провідних груп користувачів.

Індивідуальне інформування здійснюється за темами: „Молодь у правовому суспільстві”, „Екологія: тривоги і надії”, „Мовний етикет українців”. Групи учнів школи № 1, школи-інтернату, СПТУ – інформуються за темами: „Свята і традиції українців”, „Де Бог, там і любов”, „Здоров’я – найбільший скарб”.

Для удосконалення своєї діяльності, Любов Іванівна постійно запроваджує нові форми роботи та практичні методи залучення молоді до здобутків літератури. Співпраця з навчальними закладами, відділом сім’ї, молоді і спорту Збараської райдержадміністрації сприяє проведенню різних міроприємств та масових заходів на найвищому рівні.

Починаючи з березня 2006 року, коли кафедра юнацтва розпочала свою участь в конкурсі „Кращий працівник по роботі з молоддю” бібліотекарем було підготовлено і проведено масову роботу з семи комплексів заходів. Так, 1-й комплекс „Моменти історії України” включає:

- годину історичної правди до Дня пам’яті героїв Крут (29. 01) „Із першого бою й останнього бою вже вас не відпустять багнети і кулі...”, проведена в СПТУ міста Збаража та членами клубу за інтересами „Літературний глобус”;

- історико-краєзнавчу годину „Я возвеличу українське”-присвячену 130-річчю від дня народження Мирона Кордуби, вченого, історика, письменника (02. 03) для учнів школи № 2;
- урок історії „Серед степу широкого, на Україні милій” (22. 05 – 145 років від дня перепоховання Т. Г. Шевченка на Чернечій горі) для юнацтва шкіл № 1 і № 2 міста Збаража;
- історичну хроніку „Духовний світоч нації” (18. 06 – 325 років від дня народження Ф. Прокоповича) - для учнів СПТУ.

Другий комплекс заходів „Сутність християнства” включав:

- цикл книжкових виставок „Свята сонячного циклу” (до релігійних свят), як от: „Стелить Свят- вечір білі обруси” (до Різдва Христового), „Великдень – причастя Божої любові” (до свята Христового Воскресіння), „День Святої Трійці”, „Покрова Пресвятої Богородиці” та інші;
- комплекс заходів „Україна на шляху до новотворення” передбачав такі форми роботи як: виставку-репортаж „Конституція – держави оберіг” – для шкіл міста, присвячену 10-й річниці Конституції України, експрес-інформацію „Світлом науки і знання” (01. 09 – День знань) – для юнацтва СПТУ. До 15-ої річниці Незалежності України була представлена ювілейна фотовиставка „Україно! Доки жити буду, доти пам’ята-тиму тебе” – для молоді міста.

Четвертий комплекс заходів „Яка мораль може зробити Україну сильною” передбачав заходи, покликані підтримати Загальнодержавну „Програму підтримки молоді на 2004 - 2008рр.”. З цією метою було проведено: цикл книжкових виставок „Молодь у правовому суспільстві” для користувачів юнацького віку, годину-роздум до Міжнародного дня боротьби із вживанням наркотиків та їх незаконним поширенням” (26. 06) „Наркоманія: від відчаю до надії” – для учнів СПТУ, книжкову виставку-перегляд „Молодь: свобода і відповідальність” до Дня молоді (25. 06), виставку-роздум „Вік тривоги і

помилко”, годину запитань і відповідей „Освіта. Зайнятість. Кар’єра” (до початку вступних іспитів) – для абітурієнтів.

Комплекс заходів „Екологія: тривоги та надії” передбачав цілий ряд різних інноваційних форм роботи. Як вже зазначалось, з березня 2006 року кафедра юнацтва брала участь в обласному огляді-конкурсі еколого-просвітницької діяльності. Саме тому багато уваги приділялось темі охорони природи, збереження довкілля. В межах цього комплексу заходів кафедрою юнацтва було проведено:

- виставку-рекламу „Знайомтесь: література з питань екології”, присвячену Дню довкілля (15 квітня), до цієї ж дати спільно з членами клубу за інтересами, що діє при кафедрі юнацтва „Літературний глобус” було проведено екологічну кразнавчу мозаїку „Чарівне моє довкілля”;

- відбулася зустріч із учнями школи № 2 ім. Івана Франка м. Збаража, на якій Любов Іванівна провела екологічну годину „На варті власного майбутнього”, де розповіла школярам про екологічний рух в Україні та Всеукраїнську спілку „Екологічна варта” до дня вшанування жертв аварії на Чорнобильській АЕС, було проведено годину-реквієм „А туман – білим полем, а біда – чорним горем”;

- проведена виставка-перегляд по екологічній пам’ятці „Гіркі дзвони пам’яті” для учасників двохденного семінару-практикуму бібліотечних працівників Збараської ЦБС „Екологія. Людина, Література”, що відбувся 20-21 квітня 2006 р.;

- представлялась книжкова виставка-ретроспектива „Чорнобиль: дні випробувань” та проведено екологічний урок „Чорнобильський дзвін” для учнів шкіл № 1 та № 2 м. Збаража;

- ініційоване кафедрою юнацтва анкетування користувачів юнацького віку „Екологічна освіта: основа третього тисячоліття”;

- до Дня міста (6 травня) була підготовлена тематична папка-досьє з матеріалами на екологічну тематику „Пам’ятки природи – споконвічні духовні острови”;

. до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища (5 червня) бібліотекар проводила презентацію книги „Червона книга Збаражчини” Марцинишина В. та Марцинишин Н., в якій брали участь учні СПТУ та члени клубу „Юний еколог” школи № 2 ім. І. Франка.

До цієї ж дати був проведений конкурс „Навколишнє середовище: больові точки” спільно з школою-інтернатом та іншими школами, була розгорнута книжкова виставка-калейдоскоп: „Берегти природу – берегти життя” (додаток №3).

. 24 серпня у парку імені полковника Бурляя м. Збаража відбулася церемонія відкриття пам’ятника жертвам аварії на Чорнобильській АЕС. Любов Іванівна спільно з іншими працівниками бібліотеки підготували і провели мітинг-реквієм „Плаче Чорнобильський Спас”. Відкриття пам’ятника відбувалось спільно з різними організаціями: це і представники влади, і священнослужителі, учасники Всеукраїнської організації „Союз Чорнобиль України”, працівники державної інспекції екологічної ядерної безпеки, члени клубу „Юний еколог”. Ведучу цієї церемонії, Степанову Любов Іванівну (бібліотекаря кафедри юнацтва) було нагороджено грамотою обласної державної адміністрації за активну роботу в діяльності районного осередку спілки „Союз Чорнобиль України”. Про ці та інші масові заходи з екології детальніше описувалось в „Інформації про участь кафедри юнацтва відділу обслуговування користувачів центральної бібліотеки Збараської ЦБС в обласному огляді-конкурсі еколого-просвітницької діяльності, а також були надані підтверджуючі матеріали;

. вечір інтимної лірики для молоді „Коли зливається любов і віра в одному серці і в одній душі” до Дня Святого Валентина проведено спільно з членами клубу „Літературний глобус” (14. 02);

. ювілейна виставка „Перехресні стежки Франкової дороги та долі України” (27. 08 -150 років від дня народження І. Я. Франка);

- виставка-перегляд „Гіркі плоди Гетсиманського саду” (2. 10 – 100 років від дня народження І. Багряного) для школярів;
- день відкритих дверей до Всеукраїнського дня бібліотек – 30 вересня для користувачів юнацького віку;
- для користувачів юнацького віку виставка-досє „Літературне намисто Іванни Блажкевич” (09. 10 – 120 років від дня народження) для учнів СПТУ – такі форми роботи включає шостий комплекс заходів, що має назву „Гортаючи листки календаря”.

Сьомий комплекс заходів „Рідна мова, я в тобі воскресну” запланований на підтримку „Програми розвитку функціонування української мови на 2004-2010 рр.”.

До Дня слов'янської писемності та культури, 24 травня, кафедрою юнацтва була проведена виставка-подорож

„Ідуть до нас легендами віки –

І в душах наших птаху-пам'ять будять” - для учнів школи-інтернату”.

Окрім цих масових заходів, кафедрою юнацтва було підготовлено та проведено день інформації „Родина, родина – від батька до сина”, що присвячувався Всесвітньому дню родини (15. 05) для юнацтва та шкіл № 1 та № 2 м. Збаража. В межах цього масового заходу були представлені: літературна година „Тільки родина, як зірка єдина, твій порятунок, надійний причал”, книжкова виставка „Шануй батька й матір” та запропоновано рекомендаційний список літератури.

На листопад кафедрою юнацтва заплановано провести день політичного інформування „Народжений в кольчuzі” – до 805-ти річчя від дня народження Данила Галицького – для учнів шкіл.

1 грудня, до Дня боротьби зі СНІДом, кафедра юнацтва має на меті провести круглий стіл „Сумна прелюдія безодні” для учнів СПТУ, за наданим Збараським районним центром соціальних служб для молоді методичними матеріалами „Знання – найкращий захист від СНІДу”.

Слід відмітити, що вже багато років на базі кафедри юнацтва діє клуб за інтересами „Літературний глобус”. В цьому році діяльність клубу зосереджувалась на відзначенні різних пам’ятних дат. Учасники клубу приймають активну участь в підготовці масових заходів та їх проведенні. Програма клубу за інтересами для юнацтва „Літературний глобус” додається (додаток № 5).

Відділ обслуговування користувачів активно співпрацює з місцевим радіомовленням. З цією метою в бібліотеці створено літературно-мистецьку радіосвітлицю „Перлини духовні”. (додаток № 6). Любов Іванівна приймає активну участь в роботі світлиці і часто виходила в радіо-ефір з поетичною палітрою „Бажаю я скінчити так свій вік, як починала з співом на устах...” (до 135-ти річчя від дня народження Л. Українки). До Дня боротьби із СНІДом бібліотекар кафедри юнацтва готує інформацію „Цифрами смерті говорить СНІД”.

Для найповнішого забезпечення користувачів навчальною літературою, кафедра юнацтва активно співпрацює з видавництвом м. Тернополя „Навчальна книга – Богдан”. Любов Іванівна приймає замовлення і стежить за їх виконанням.

З метою об’єктивної оцінки якості здійснюваної роботи кафедрою юнацтва в липні було проведено анкетування молоді, що мало за мету дізнатися чи змінилося читання молоді в сучасних умовах. Результати вивчення засвідчили недостатню відповідність фондів ЦБ запитам користувачів. Дійсно, надходжень літератури з питань навчальних програм майже немає. На протязі січня-жовтня цього року в бібліотеку надійшло лише 297 книг.

Кафедра юнацтва є структурним підрозділом відділу обслуговування користувачів, тому в своїй роботі керується „Положенням про відділ користувачів центральної бібліотеки Збаразької ЦБС”, „Правилами користування центральною бібліо-

текою Збараської ЦБС” та „Правилами про платні послуги центральної бібліотеки Збараської ЦБС” (додаток № 8).

Вагому допомогу в діяльності по роботі з молоддю надає методичний відділ Збараської ЦБС. В своїх заходах Любов Іванівна використовує консультації та поради завідувачки методично-бібліографічного відділу Кульпи Тамари Андріївни, бере інформацію з матеріалів методичного відділу Тернопільської ОБМ таких як: „Інформаційно-бібліотечні засоби формування моральних ціннісних орієнтацій молодого читача”, „Кирило – Мифодіївське братство”, „Особливості організації інформаційно-бібліотечного обслуговування молодіжної читацької аудиторії”, „Відлуння нашої пам’яті”, „Держава. Молодь. Право”, „Грані громадянського виховання”, „Екстрим: у світі спорту” та інших.

Бібліотекар кафедри юнацтва в подальшій своїй діяльності планує й надалі співпрацювати з навчальними закладами, громадськими організаціями, розуміючи, що тільки тісна співпраця є запорукою успіху в сфері інформаційного обслуговування.

За результатами обласного огляду-конкурсу бібліотекар кафедри юнацтва відділу обслуговування користувачів центральної бібліотеки Степанова Любов Іванівна визнана кращим працівником і нагороджена грамотою управління культури.